

Jorflag, som tilsigter at indføre bestemte Forbedringer for Landbrugerne, navnlig de bestidende Landbrugere, vilde det have glædet mig overordentligt, om der ogsaa havde foreligget et Lovforslag, som tilsigtede at gennemføre bestemte Reforme til Fordel for Landarbejderne. Saaledes ligger Sagen imidlertid ikke for. Der er Udset til, at der vil blive indført Reforme til Bedste for Landbrugerne, hvorimod Landarbejderne ikke have Udset til andet, end at den Kommission, der ventelig vil blive nedset til at undersøge deres Kaar, naar den er færdig med sine Arbejder, fremkommer med et Forslag til at forbedre dette eller hint Forhold. Idet jeg saaledes kunde have ønsket et Forslag, som hurtigere end det foreliggende kunde komme Landarbejderne til Hjælp, er jeg selvfølgelig ingenlunde nogen Modstander af, at Kommissionen nedsettes. Det er jo altid godt, at et Forhold, der trænger til at forandres, i alt Fald bliver undersøgt, og derfor kan jeg meget godt slutte mig til det foreliggende Forslag. Men Forslaget, saaledes som det foreligger, tror jeg er noget for begrænset. Den Kommission, som agtes nedset, faar kun med Landarbejdernes Forhold at bestille, for saa vidt angaar Spørgsmaalet om Tilvejebringelse af Jord til dem.

Landarbejderspørgsmaalet er selvfølgelig saa vel som Arbejderspørgsmaalet i Almindelighed et meget omfattende Spørgsmaal, og jeg tror, det vil være overordentlig heldigt, naar der bliver nedset en Kommission til at undersøge saadanne Forhold, at den saa faar nogenlunde fri Hænder til at kunne undersøge Spørgsmaalet i dets forskellige Enkeltheder, saa at den ogsaa kan foreslaa Forbedringer paa andre Omraader end det specielle, her er nævnt. Jeg vil ingenlunde nægte, at det under visse Forhold kan være heldigt for Landarbejderne at komme i Besiddelse af Jord. At det ikke er heldigt under alle Omstændigheder, viser sig ved den Forandring, som er stet i Lovforslaget nede i Folketinget, idet det oprindelige Forslag tilsigtede i al Almindelighed at faa Spørgsmaalet om Jord til Landarbejderne undersøgt, medens Lovforslaget, saaledes som det nu foreligger, siger, at det, Kommissionen skal gøre, er at lægge en Plan, hvorefter der paa gunstige Vilkaar kan tilvejebringes Jordlodder til Landarbejderne. Der kunde altsaa tænkes en Ordning, hvorved Landarbejderne kunde faa Jord paa ugunstige Vilkaar, og saa vilde det være en meget daarlig Hjælp. Det er altsaa en Forbedring af Lovforslaget, der er stet i Folketinget, og den kan jeg slutte mig til, idet det er flaaet

fast, at det er paa gunstige Vilkaar, at Landarbejderne skulle have de paatænte Jordlodder.

Jeg kunde imidlertid ønske, at Kommissionen kom til at beskæftige sig med Landarbejderspørgsmaalet i mere udvidet Form. Naar man ser hen til Næringlovs-kommissionen, som nylig har afgivet sin Betænkning, vil man deri finde en Bemærkning om, at Regeringen, da den nedsette Kommissionen, begrænsede dens Virkeomraade, og Kommissionen har udtrykkelig i Betænkningen fremsat en Udtaalelse, der synes at tyde paa, at dersom Kommissionen ikke havde været begrænset til at udarbejde sine Forslag paa Basis af de bestaaende Forhold, saaledes at Grundprincippet for de bestaaende Forhold i Samfundet ikke blev forrykket, synes det, som om Kommissionen kunde have haft Øyst til at gaa uden for de Grundprincipper og have foreslaaet Ting, som ikke vare i Overensstemmelse med disse. Da nu imidlertid deres Virksomhed var begrænset dertil, saaledes at den ikke maatte røre ved de vedkommende Grundprincipper, have de som Følge deraf ogsaa begrænset deres Betænkning dertil, for flere af Kommissionens Medlemmer vistnok paa den Maade, at de derved vare afstaaerne fra at fremkomme med Ønsker, som de ellers vilde være fremkomne med. Noget lignende antager jeg let kan finde Sted paa dette Omraade. Naar denne Kommission bliver nedset, og naar den skal til at undersøge dette Forhold, kan man befrygte, at dens Medlemmer ville udtale sig i Betænkningen saaledes: Vi kunne have ønsket at gaa videre, fordi der er adskillige Forhold, der staa i Forbindelse med de Forhold, vi have undersøgt, som vi kunne ønske at udtale os om, men da vor Virksomhed er begrænset til dettes Formaal, til en Revision af Lovgivning om Landejendommenes Udnyttning, have vi ikke Bemyndigelse til at udtale os videre og maa derfor lade de andre Spørgsmaal ligge. Jeg tror ikke, det er heldigt, at Kommissionens Arbejde saaledes begrænses, men kunde ønske, at dens Omraade blev udvidet saaledes, at den kunde komme til at tage Landarbejderspørgsmaalet op og i al Almindelighed paavise, hvorledes deres Kaar skulde forbedres paa alle Omraader, saaledes at de kunde blive saaledes som alle humanntænkende Mennesker ønske, at de skulle være. Jeg er altsaa ikke nogen Modstander af Lovforslaget, jeg ønsker denne Kommission nedset, men jeg kunde som sagt have ønsket den en videregaaende Virksomhed og kunde i saa Henseende have ønsket, at der i Stedet for det Forslag, der her foreligger, blev fremsat et Forslag om,